

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta 28.10.2020 § 191

§ 191

Selvitys taiteen perusopetuksesta Espoossa sekä Käsityökoulu Robotin ja International School of Music Finlandin opetussuunnitelmien hyväksyminen

Valmistelijat / lisätiedot:
Toivonen Kaisu M SUKO

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Suomenkielisen opetustoimen johtaja Toivonen Kaisu M SUKO

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta

1. merkitsee tiedoksi selostusosan mukaisen selvityksen taiteen perusopetuksesta Espoossa
2. hyväksyy Käsityökoulu Robotin ja International School of Music Finlandin osaksi Espoon taiteen perusopetusta taannehtivasti 1.8.2020 alkaen
3. hyväksyy Käsityökoulu Robotin ja International School of Music Finlandin opetussuunnitelmat taannehtivasti 1.8.2020 alkaen.

Käsittely

Päätös

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Taiteen perusopetuksesta yleisesti

Taiteen perusopetus on tavoitteellista tasolta toiselle etenevää opetusta, jota annetaan ensisijaisesti lapsille ja nuorille. Taiteen perusopetus antaa oppilaalle valmiuksia ilmaista itseään taiteen avulla ja jatkaa opintojaan harrastamansa taiteenalan ammatillisessa koulutuksessa. Taiteen perusopetus on lakisääteistä yleissivistävää koulutusta, jossa on kaksi eri oppimäärää.

Taiteen perusopetus siirtyi kulttuurilautakunnalta opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnalle vuoden 2014 alussa. Opetusta tarjoavat Espoossa yhdistys- ja yrityspohjaiset yksityiset oppilaitokset. Kaupungin tehtävänä taiteen perusopetuksessa on vahvistaa tai hyväksyä

oppilaitoksen opetussuunnitelma sekä seurata, että taiteen perusopetusta toteutetaan lain ja asetusten mukaisesti sekä opetussuunnitelman perusteita noudattaen. Myös toiminnan jatkuvuuden edellytyksiä oppilaitoksissa seurataan. Oppilaitosten ja Espoon kaupungin yhteistyörakenteet ja vuosikello (puolivuosittaiset rehtoritapaamiset, oppilaitoskysely, toiminta-avustukset, koulutilat) ovat vakiintuneita.

Taiteen perusopetus Espoossa

Espoossa taiteen perusopetusta annetaan arkkitehtuurissa, kuvataiteessa, käsityötaiteessa (design ja teknologia), musiikissa, sanataiteessa, sirkustaiteessa, tanssitaiteessa ja teatteritaiteessa. Laajaa musiikin oppimäärää tarjoaa viisi musiikkioppilaitosta. Lisäksi laajaa oppimäärää voi opiskella tanssitaiteessa (3 oppilaitoksessa), arkkitehtuurissa (1), kuvataiteessa (1), käsityötaiteessa (1), sanataiteessa (1), sirkustaiteessa (1) ja teatteritaiteessa (1). Yleistä oppimäärää voi opiskella musiikin (4 oppilaitoksessa) ohella tanssissa (2) ja kuvataiteessa (1).

Taiteen perusopetusta antaa Espoossa 17 oppilaitosta, joista kahdeksalla on oikeus saada tuntiperusteista valtionosuutta (VOS).

Taiteen perusopetuksessa opiskeli vuonna 2019 yhteensä 12 725 oppilasta. Taideopetuksen varhaiskasvatukseen osallistui vuonna 2019 yhteensä 1657 lasta, joista 65 kasvun ja oppimisen tuen tarpeisia, 262 monikielisiä.

Lähes puolet taiteen perusopetuksen oppilaista opiskeli musiikkia. Seuraavaksi yleisin taiteenlaji oli tanssi.

Opetukseen osallistuneista noin 94 % on lapsia ja nuoria.

Kaupungin varhaiskasvatussyhteistyötä järjestettiin vuonna 2019 yhteensä 70 yksikössä. Annettujen opetustuntien määrä vuonna 2019 oli 170 062.

Vuotta 2020 koskevaan oppilaitoskyselyyn ei ole saatu vielä vastauksia (vastausten takaraja 18.10.2020). Tästä johtuen edellä olevat luvut ovat vuodelta 2019. On hyvä huomioida, että vuosikyselystä 2020 saatavat luvut eivät välttämättä tule olemaan vertailukelpoisia edellisiin vuosiin nähden koronaepidemian aiheuttamien haasteiden vuoksi.

Espoon taiteen perusopetuksen oppilaitokset taidelajeittain vuonna 2020

MUSIIKKI

Amado musiikkikoulu (Amado musiikkikouluyhdistys ry)
Espoon musiikkiopisto (Espoon musiikkiopiston kannatusyhdistys ry) VOS
Espoon musiikki- ja tanssikoulu Estrada (Pohjois-Espoon musiikkiyhdistys ry)
Musiikkikoulut Demo ja Jamkids (Jamkicks Oy)
Musikinstituten Kungsvägen (EBUF Esbobygdens Ungdomsföreningen r.f.) VOS
Musiikkiopisto Avonia (Musiikkiopisto Avonian kannatusyhdistys ry) VOS
Musiikkiopisto Juvenalia (Musiikkiopisto Juvenalian kannatusyhdistys ry) VOS
Tauko (Musiikkikoulu Tauko Oy)

TANSSI

Balettikoulu Heli Aalto
Espoon tanssiopisto (Espoon tanssiopiston kannatusyhdistys ry) VOS
Espoon musiikki- ja tanssikoulu Estrada (Pohjois-Espoon musiikkiyhdistys ry)
Tanssikeskus Footlight (Suomen taidetanssintuki ry)
Tanssikoulu DCA (Anifin Oy)

TEATTERI JA SIRKUS

Espoon sirkus- ja teatterikoulu Esko (Espoon esittävän taiteen koulun kannatusyhdistys ry) VOS

KUVATAIDE

Espoon kuvataidekoulu (Espoon kuvataidekoulun kannatusyhdistys ry) VOS
Taidekoulu Tatavuu (Soukan Taideseura ry)

ARKKITEHTUURI

Lasten ja nuorten arkkitehtuurikoulu Arkki (Lasten ja nuorten arkkitehtuurikoulu Arkki ry) VOS

SANATAIDE

Vantaan sanataidekoulu (Vantaan sanataidekoulu ry)

Saavutettavuus, alueellinen saatavuus ja yhdenvertaisuus

Taiteen perusopetuksen kehittämisessä keskeisiä ovat olleet mm. saavutettavuuteen ja yhdenvertaisuuteen liittyvät kysymykset opetuksen alueellisen saatavuuden edistämisestä, taloudellisia vaikeuksia kohtaavien lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksien parantamisesta sekä eri kulttuureista tulevien lasten ja nuorten tavoittamisesta.

Yksittäisen oppilaitoksen opetuspisteiden määrä on Espoossa tyypillisesti suuri. Espoossa oli yhteensä 186 opetuspistettä vuonna 2019. Opetukseen käytettyjen koululuokkien määrä kasvoi edelliseen vuoteen nähden hieman. Koulujen tilat ovat taiteen perusopetuksen oppilaitoksille käyttökorvauksettomia ja/tai matalakustantaisia. Opetuspisteiden suuresta määrästä huolimatta taiteen perusopetuksen alueellista saavutettavuutta tulee edelleen kehittää. Tällä hetkellä arkkitehtuuria ei ole mahdollista opiskella Espoonlahdessa ja Leppävaarassa, eikä sanataidetta Espoonlahdessa.

Vuodenvaihteessa 2019–2020 tehtiin selvitys monikielisten perheiden palveluista taiteen perusopetuksessa. Oppilaitokset pitävät kykyään palvella monikielisiä lapsia ja perheitä hyvänä. Kaikissa selvitykseen vastanneissa oppilaitoksissa on mm. mahdollista opiskella englannin kielellä.

Vapaaoppilaspaikkoja oli vuonna 2019 yhteensä 237, mikä on 48 % enemmän kuin edellisenä vuonna.

Yhteistyö

Taiteen perusopetuksen oppilaitosten keskinäinen yhteistyö on Espoossa vakiintunutta ja laajaa. Yhteistyötä tehdään erityisesti oppilasesitysten yhteydessä ja myös pedagogisissa kehittämishankkeissa. Suomenkielisen opetustoimen oppilaitosyhteistyö pitää sisällään koulukerhoja, KULPS-kulttuuri- ja liikuntapolun palvelutuotantoa, koulujen teemapäiviin ja tapahtumiin osallistumista sekä opetustoiminnan järjestämistä koulutiloissa.

Talous

Valtio tukee taiteen perusopetusta myöntämällä asukasperusteista ja opetustunti-perusteista valtionosuutta. Oppilaitos voi saada opetus- ja kulttuuriministeriöltä myös ylimääräistä avustusta käyttökustannuksiinsa. Opetushallitus voi lisäksi myöntää valtionavustusta taiteen perusopetuksen opetustuntikohtaisen valtionosuuden piiriin kuuluvan toiminnan kehittämiseksi järjestettävää kokeilua, toimintaan liittyviä tarpeellisia erityistehtäviä tai toiminnan käynnistämistä varten. Opetushallitus myöntää myös taiteen perusopetuksen harkinnanvaraista valtionavustusta ilman opetustuntikohtaista valtionosuutta toimiville taiteen perusopetuksen järjestäjille. Kunnan rahoitusosuus sekä opetuksen toteuttaminen vähintään vahvistettujen opetustuntien laajuudessa on edellytys valtionosuuden myöntämiselle. Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta myöntää toiminta-avustuksia taiteen perusopetuksen oppilaitoksille.

Espoossa taiteen perusopetuksessa toimivat oppilaitokset ovat rahoituspohjiltaan erilaisia. Kaikissa oppilaitoksissa kerätään oppilasmaksuja, jotka ovat joidenkin oppilaitosten ainoa tulonlähde. Kerättyjen oppilasmaksujen tulee lain mukaan olla kohtuullisia. Osa oppilaitoksista saa oppilasmaksujen lisäksi tukea Espoon kaupungilta. Suurimman yhteiskunnan tuen keräävät opetustuntiperusteista valtionosuutta saavat taiteen perusopetuksen oppilaitokset, joiden rahoituspohja koostuu kolmikantamallista: valtionosuus, kunnan rahoitusosuus (Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnan myöntämä toiminta-avustus) sekä oppilasmaksut.

Espoon kaupungin avustusta saivat vuonna 2020 Espoon musiikkiopisto, Musiikkiopisto Juvenalia, Espoon sirkus- ja teatterikoulu Esko, Espoon kuvataidekoulu, Espoon tanssiopisto, Musiikkiopisto Avonia, Lasten ja nuorten arkkitehtuurikoulu Arkki, Musiikintutkimuskeskus Kungsvägen, Espoon musiikki- ja tanssikoulu Estrada, Musiikkikoulu Tauko sekä Musiikkikoulut Demo ja Jamkids.

Määräajan puitteissa kaikki aikaisemmin avustusta saaneet oppilaitokset ovat hakeneet avustusta vuodelle 2021. Lisäksi toiminta-avustusta ovat hakeneet Amado musiikkikoulu, Taidekoulu Tatavuu, Tanssikeskus Footlight sekä uutena Vantaan sanataidekoulu.

Taiteen perusopetuksen laajentaminen

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta ottaa toimijan taiteen perusopetuksen oppilaitokseksi Espoossa joko vahvistamalla (oppilaitoskohtaista, tuntiperusteista valtionavustusta saavat oppilaitokset) tai hyväksymällä (muut oppilaitokset) sen opetussuunnitelman. Opetussuunnitelman päätöksentekoon ottaminen ja toimijalle myönteisen päätöksen tekeminen on harkinnanvaraista. Oppilaitos voi hakea yleisen ja/tai laajan oppimäärän opetussuunnitelman

käsittelyä niihin taiteenaloihin, joihin Opetushallitus on määrittänyt taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet.

Jotta toimija voidaan ottaa taiteen perusopetuksen oppilaitokseksi Espoossa, tulee oppilaitoksen vastata opetukselle ja toiminnalle asetettuihin kriteereihin sekä laajentaa kaupungin taideopetuksen tarjontaa toivotulla tavalla. Oppilaitoksen toiminnan tulee sekä hallinnollisesti että opetussisällöltään olla laadukasta, riittävän laajaa ja pitkäjänteistä. Opetuksen tulee olla saavutettavaa ja opetustarjonnan tulee lisätä taidelajien monipuolisuutta ja/tai muulla tavoin rikastaa taiteen perusopetuksen kokonaisuutta Espoossa.

Espoon Taiteen perusopetuksen piiriin on hakeutunut yhteensä seitsemän oppilaitosta, joille on lähetetty hakemista alustava kysely keväällä 2020. Valmistelut ovat edenneet pisimmälle kolmen toimijan kanssa. Neljän hakijan osalta pyydettyjä dokumentteja ja/tai tietoja ei ole saatu, keskustelut ovat jääneet kesken ja/tai oppilaitoksen toiminta on osoittautunut liian pienimuotoiseksi.

Hakijoille lähetetyssä kyselyssä on pyydetty tietoja seuraavilta osa-alueilta:

Opetussuunnitelma (taidelajit, oppimäärät)
Pätevyydet, pää- ja sivutoimisuudet ja TES (rehtori, muu hallintohenkilökunta, opettajat, muu henkilökunta)
Aiempi toiminta Espoossa (mitä/missä, oppilasmäärä, osallistumistodistukset jne.)
Motivaatio taiteen perusopetuksen piiriin hakeutumiselle
Toimitilat (missä/millaiset, suhtautuminen kaupungin tilojen/koulutilojen käyttöön, sijoittuminen TPO-palveluverkkoon eli vastaako kasvattamisen tarpeeseen)
Hallinto (yhdistys/säätiö/yritysmuoto, jäsenten lukumäärä, päätöksentekijät, hallinnon työtilat)
Taloudellinen tilanne (oma varallisuus, vastuut, liikevaihdon volyyymi, selviääkö ilman kaupungin tukea ja avustuksia)
Oppimisympäristöt (kalusto, opetusvälineet, teknologia, viestintä, erityistarpeet)
Yhteistyö (valmius yhteistyöhön kaupungin kanssa, valvontavastuun hyväksyminen, oppilaitoskyselyihin vastaaminen, peruskoulu-/päiväkotiyhteistyö, yhteistyö muiden TPO-oppilaitosten kanssa)
Valmius tuottaa a) turvallisuussuunnitelma ja pelastussuunnitelma b) tasa-arvosuunnitelma c) suunnitelma yhdenvertaisuuden edistämiseksi
Arvio oppilaitoksen toiminnan kehittymisestä tulevana viitenä vuotena
Arvio oppilasmäärän kehityksestä tulevana viitenä vuotena
Oppilaitoksen slogan, kiteytetty tunnuslause

Espoon taiteen perusopetuksen piiriin hakevat oppilaitokset

Käsityökoulu Robotti

Taiteenlajit: elektroninen - ja mediataide
Toiminta Espoossa: oppilasmäärä melko pieni (tällä hetkellä vain muutamia oppilasryhmiä Espoossa)
Oppilaitoksen kotisivu: <https://www.kasityokoulurobotti.fi>

Huomioita:

- mediataidetta (ja robotiikkaa) on nykyisellään vähemmän tarjolla Espoon taiteen perusopetuksessa; voisi houkutella uusia oppilaita (myös poikia) mukaan

- toiminta on Espoossa melko pientä; Espoon TPO-oppilaitoksena opetus lukeutuisi yleisen oppimäärän perusopintoihin
- oppilaitos on saanut vuonna 2020 taiteen perusopetuksen järjestämisluvan sekä VOS-oikeuden
- oppilaitos on ilmoittanut motiivikseen kaupungin toiminta-avustuksen
- opetussuunnitelma on toimitettu

International School of Music Finland (ISM)

Taiteenlaji: musiikki

Toiminta Espoossa: toistaiseksi toiminta Espoossa on ollut melko pienimuotoista

Oppilaitoksen kotisivu: <https://ismfinland.org>

Huomioita:

- musiikkia on jo nykyisellään Espoon taiteen perusopetuksessa laajalti, toisaalta toiminta on kohdennettu erityisesti kansainvälisille perheille; tämä lisää taideopetuksen saavutettavuutta kansainvälisille oppilaille Espoossa
- Espoon TPO-oppilaitoksena oppilaat sitoutuisivat suorittamaan osan opinnoistaan Helsingissä (yhteismusisointi)
- oppilaitos noudattaa englantilaista opetusjärjestelmää
- suomenkielinen opetussuunnitelma on toimitettu

Musiikkikoulu Groove

Taiteenlaji: musiikki

Toiminta Espoossa: toiminnasta Espoossa puutteellista tietoa (mahdollisesti vain muutamia tunteja), saatujen tietojen mukaan ei ole ollut toimintaa Espoossa viime vuosina juuri lainkaan

Oppilaitoksen kotisivu: <https://www.musiikkikoulugroove.fi>

Huomioita:

- musiikkia on jo nykyisellään Espoon taiteen perusopetuksessa laajalti; oppilaitos ei tuo merkittävää lisäystä taideopetukseen Espoossa
- oppilaitos on ilmoittanut motiivikseen opetustoimen luokkatilojen käytön
- opetussuunnitelma on toimitettu

Perustelut päätökselle

Oppilaitokset Käsityökoulu Robotti ja International School of Music Finland (ISM) esitetään hyväksyttäväksi osaksi Espoon taiteen perusopetusta, sillä näiden oppilaitosten nähdään laajentavan Espoon taiteen perusopetuksen tarjontaa sekä lisäävään taideopetuksen saavutettavuutta omalla alueellaan. Käsityökoulu Robotti laajentaa opetustarjontaa mediataiteen ja robotiikan osalta, ISM lisää saavutettavuutta erityisesti kansainvälisille oppilaille.

Musiikkikoulu Grooven opetustoiminta ei täytä kriteerejä, jotka uusien oppilaitosten hyväksymiselle on asetettu (oppilaitoksen tulee laajentaa taideopetuksen tarjontaa opetussisältöjen tai taidelajien osalta ja/tai lisätä taideopetuksen saavutettavuutta erityisesti espoolaisille lapsille ja nuorille).

